

РАЗПОРЕЖДАНЕ

№ 55140

гр. София, 14.04.2024 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 41 СЪСТАВ, в закрито заседание на четиринадесети април през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: М. ЕМ. МАЛОСЕЛСКА

като разгледа докладваното от М. ЕМ. МАЛОСЕЛСКА Частно гражданско дело № 20241110118580 по описа за 2024 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.410 и сл. ГПК.

Образувано е по заявление на [*****] за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК против М. И. Г..

По отношение на заявените вземания за сумата 936,12лева (деветстотин тридесет и шест лева и 12 стотинки), представляваща неплатено възнаграждение за закупена и използвана услуга фаст , 1 724,99лева (хиляда седемстотин двадесет и четири лева и 99 стотинки), представляваща неплатено възнаграждение за закупена услуга флекси , 20,00лева (двадесет лева), представляваща неплатени такси по тарифа за извънсъдебно събиране на вземането за период от 16.04.2022 г. , 500,00лева (петстотин лева), представляваща неплатени такси по тарифа за извънсъдебно събиране на вземането при забава с повече от 90 календарни дни за плащане на вноска по договора за кредит за период от 03.02.2023 г., както и по отношение на вземането за лихва за забава за периода след настъпване на предсрочната изискуемост до подаване на заявлението, съдът намира следното:

В подаденото заявление заявителят сочи, че се касае за възнаграждение за закупен пакет допълнителни услуги, по силата на който длъжникът е получил приоритетно разглеждане и становище по искането му за потребителски кредит, преди клиентите без закупен такъв, както и за целия срок на договора му е предоставено правото да променя едностранно погасителния си план, т.е. касае за допълнителните услуги „Фаст“ и „Флекси“.

Нормата на чл.411, ал.2 ГПК вмениява задължение на заповедния съд за извършване на проверка налице ли са основанията за отказ за издаване на заповед за изпълнение, а именно: 1. искането не отговаря на изискванията на чл. 410 и заявителят не отстрани допуснатите нередовности в тридневен срок от съобщението; 2. искането е в противоречие със закона или с добрите нрави; 3. искането се основава на неравноправна клауза в договор, сключен с потребител или е налице обоснована вероятност за това; 4. длъжникът няма постоянен адрес или седалище на територията на Република България; 5. длъжникът няма обичайно местопребиваване или място на дейност на територията на Република България.

В случая се установява от заявените фактически основания на предявените вземания, че длъжникът несъмнено има качеството на потребител по смисъла на § 13, т.1, вр. т.12 от ДР на Закона за защита на потребителите /ЗЗП/, поради което по отношение на представения договор за кредит са приложими правилата на Закон за потребителския кредит /ЗПК/ и разпоредбите на чл.143 – 148 ЗЗП.

Съгласно приложимия закон и при анализ на представените доказателства съдът намира, че по отношение на уговорената цена на допълнителни услуги е налице нарушаване на императивни норми на ЗПК, като клаузите освен това са в противоречие с добрите нрави, не отговарят на изискването за добросъвестност и водят до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца/доставчика и потребител.

Видно от представения договор за потребителски кредит [*****] № [*****], в същия е предвидено възнаграждение за закупен пакет допълнителни услуги в размер на 3550 лв. при главница по кредита – 5000 лв. От съдържанието на раздел 15 „Допълнителни услуги“ от представените Общи условия на [*****] към договор за потребителски кредит /ОУ/ се установява, че уговорените допълнителни услуги имат следното съдържание: чл. 15.1 – клиентът закупил допълнителна услуга „Фаст“ получава приоритетно разглеждане на искането за отпускане на потребителски кредит преди клиентите, без закупена допълнителна услуга „Фаст“. Според чл. 15.2 всеки клиент, пожелал и закупил услуга „Флекси“, получава право да променя погасителния си план при изпълнение на специфични изисквания, описани в чл. 15.2.1, чл. 15.2.2 и чл. 15.2.3.

Следователно допълнителните услуги се явяват в две насоки: услуги, свързани със сключването на договора за кредит и отпускането на потребителския кредит, и услуги, свързани с неговото изпълнение.

Съгласно чл.10а, ал.1 ЗПК кредиторът може да събира от потребителя такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит. Нормата на чл.10а, ал.2 ЗПК обаче установява забрана за кредитора да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. В тази връзка следва да се има предвид, че услугата „Фаст“ касае действия, свързани с отпускането на кредита, начисляването на такса за които попада в процесната забрана. Наред с посоченото, по този начин в тежест на икономически по-слабата страна – потребителя, е възложена такса, срещу която да получи приоритетно разглеждане на заявлението си и предоставяне на сумата по кредита, с което неминуемо се нарушава равновесието в отношенията между страните по правоотношението, едната от които всякога има интерес да получи средствата във възможно най-кратки срокове.

За пълнота следва да се посочи, че в договора за потребителски кредит не се съдържа клауза, изясняваща характера на дължимата насрещна престация при заплащане на „услугата“ - неясен остава въпросът в какво се изразява приоритетното разглеждане на документи, какъв е редовният срок за разглеждането им и какъв – приоритетният, респ. – какво преимущество в тази връзка получава кредитополучателят срещу заплащане на таксата. Що се отнася до услугата „Флекси“, с оглед обстоятелството, че Общите условия към договора за кредит предвиждат в чл. 15.2.1.2 и 15.2.2.3 необходимост от сключване анекс към договора за кредит при ползване на всяка една от услугите, а не възможност за кредитополучателя да се възползва директно от тях чрез едностранно изявление, се налага заключението, че допълнителните услуги, свързани с отлагане на вноски и тяхното намаляване, представляват по своя характер изменения на кредитното правоотношение по съгласие на страните по реда на 20а, ал. 2 ЗЗД, а не допълнителна услуга по смисъла на чл. 10а, ал. 1 ЗПК.

Ето защо съдът приема, че възнагражденията попадат в хипотезата на императивната забрана на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, доколкото са уговорени за елемент от съдържанието на самото кредитно правоотношение, а не за предоставяне на свързана с него допълнителна услуга. С оглед изложеното заявлението по отношение на процесната сума следва да се отхвърли.

Гореизложените мотиви важат и за начислените такси за извънсъдебно събиране на вземанията по кредита. Същите се явяват уговорени в нарушение на императивното изискване на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, което не допуска кредиторът да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Събирането на вземането по кредита представлява част от неговото управление. Всякакви извънсъдебни разноси остават за сметка на лицето, което ги е направило. Освен това, по същността си тази клауза има характеристиките на неустойка за неизпълнение на задължението за плащане на вноските в срок. С така уговорената клауза се цели заобикаляне на нормативно установеното в ЗПК ограничение относно максимално допустимия размер на обезщетението за забава спрямо потребителя. Изпадането на длъжника в забава обуславя правото на кредитора да търси единствено мораторна лихва за периода в размер на законната лихва, като всякакви други договорни клаузи, уговарящи допълнителни задължения, независимо от тяхното наименование като „такси“, „разходи“, „разноси“ и др., които по същността си имат за цел обезщетяване на същата вреда за кредитора от настъпилата забава, са нищожни съгласно чл. 21, ал. 1 ЗПК и като такива не пораждат действие.

В противоречие с императивните норми на чл. 33 и задължителното разрешение, дадено с Тълкувателно решение по тълк.д. № 3/2017 г. на ВКС, ОСГТК, се явява претенцията на заявителя за лихва за забава за периода след настъпване на предсрочната

изискуемост до подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК. Както се посочи и по-напред нормата на чл. 33 ЗПК е ясна и не се нуждае от тълкуване. От друга страна, с т. 2 на посоченото ТР е възприето, че размерът на вземането на кредитора при предсрочна изискуемост по договор за заем/кредит следва да се определи в размер само на непогасения остатък от предоставената по договора парична сума (главницата) **и законната лихва от датата на настъпване на предсрочната изискуемост до датата на плащането**. Следователно за времето след преустановяване действието на договора кредиторът има право само на лихва за забава, която се начислява върху вземнаето за главница, което не е погасено. Размерът на законната лихва е нормативно установен и това вземане е изчислимо чрез извършване на проста математическа операция. В случая върху непогасената част от главницата се дължи законна лихва за претендиращия период в размер на сумата 226,78 лева, а за остатъка до 449,51 лева не е налице основание съдът да разпорежда длъжникът да заплаща на кредитора същия. В тази част заявлението също следва да бъде отхвърлено.

Разноските за заповедното производство следва да бъдат редуцирани съобразно съотношението между отхвърлената и уважената част от заявлението за издаване на заповед за изпълнение, т.е. съдът следва да отхвърли искането за сумата над 133,36 лева до сумата от 201,44 лева за държавна такса, както и за сумата над 33,10 лева до сумата от 50,00 лева - юрисконсултско възнаграждение /определено от съда по реда на чл. 78, ал. 8 ГПК/.

По изложените съображения, съдът

РАЗПОРЕДИ:

ОТХВЪРЛЯ заявление, вх. № 103060/28.03.20242 г., подадено от [*****] за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК против М. И. Г. в ЧАСТТА за сумата 936,12 лева (деветстотин тридесет и шест лева и 12 стотинки), представляваща неплатено възнаграждение за закупена и използвана услуга "фаст", сумата 1 724,99 лева (хиляда седемстотин двадесет и четири лева и 99 стотинки), представляваща неплатено възнаграждение за закупена услуга "флекс", сумата 20,00 лева (двадесет лева), представляваща неплатени такси по тарифа за извънсъдебно събиране на вземането за период от 16.04.2022 г., сумата 500,00 лева (петстотин лева), представляваща неплатени такси по тарифа за извънсъдебно събиране на вземането при забава с повече от 90 календарни дни за плащане на вноски по договора за кредит, за сумата над 226,78 лева до пълния размер от 449,51 лева, представляваща лихва за забава в размер на законната за периода от 06.11.2023 г. (датата на предсрочна изискуемост) до 27.03.2024 г. (датата, предхождаща подаването на заявлението за издаване на заповед за изпълнение), както и в частта за разноските за сумата над 133,36 лева до сумата от 201,44 лева за държавна такса, за сумата над 33,10 лева до сумата от 50,00 лева - юрисконсултско възнаграждение, /определено от съда по реда на чл. 78, ал. 8 ГПК/.

Разпореждането подлежи на обжалване с частна жалба пред Софийски градски съд в едноседмичен срок от връчване на препис на заявителя.

УКАЗВА на заявителя, че може да предяви осъдителни иски за вземанията, за които заявлението е отхвърлено, в едномесечен срок от влизане в сила на настоящото разпореждане, като до внесе дължимата държавна такса.

Съдия при Софийски районен съд: _____